

ליאת רון

יאללה בית"ר

שיחה עם יו"ר הקונגרס
הציוני העולמי
ליאת רון, עמ' 4-5

יעקב חגואל

בן: 51

יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית

"אני, שגדלתי ביפו ובערד, מבין את משמעות הכסף ויודע לשים אותו בדברים החשובים"

יעקב חגואל מסביר מה עושה ההסתדרות הציונית העולמית, איך כוסו מאה מיליון שקל שהוצאו בתוך חודש אחד כדי לחלץ יהודים מאוקראינה, מתי יגיע מספר היהודים בעולם לזה שהיה ערב השואה, וגם על הילדות, הנעורים והפעילות בבית"ר

בגיל צעיר וסבתא גידלה חמישה ילדים לכרה, כולל פעוטה בת חמישה חודשים. היה לה כוך קטן, שבו מכרה קפה ותה לבעלי העסקים באזור והתפרנסה בדוחק. הוריה של אמא ניצולי שואה. סבא מפולין, שרד את אושוויץ, וסבתא הייתה פרטיזנית אמיצה ברומניה. הם נפגשו אחרי המלחמה בדרך לארץ, הגיעו לדרום תל אביב, התחתנו והתיישבו שני רחובות מהוריו של אבא. הייתה להם קונדיטוריה תעשייתית שמכרה למכולות ובעיניים שלי הם היו עשירים וטסו כל שנה לחו"ל בשנות ה-70, כשרק אנשים אמידים יכלו

מי אני: יהודי, ציוני, הערכיות מובילה אותי. מאמין במנהיגות עם דרך ארץ, ומאוד מחובר למושג הז'בוטינסקאי "הדר". תמיד אנסה בטוב, אבל מה שלא ילך בטוב, יהיה ב"תגר", בכל הכוח. מציב יעדים והרקע שממנו באתי מסייע לי להשיג אותם.

שורשים: סבתא מהצד של אבא מאיזמיר וסבא מכפר על גבול יוון וטורקיה. הם התחתנו, עלו לארץ בשנות ה-30 של המאה הקודמת ממניעים ציוניים והגיעו לשכונת שפירא בדרום תל אביב. סבא, שעל שמו אני נקרא, נפטר מאפנדציט

להרשות את זה לעצמם.

ההורים הכירו בשכונה, במסיבה, התחתנו ועברו ליפו ד', שכונה לא פשוטה. כשמלאו לי שבע החליטו לעשות ציונות ולעבור לערד, אחרי שצלחו את ועדת הקבלה של ראש העירייה אז, בייגה שוחט. אבא היה שף קונדיטור במלונות בים המלח ובערד ואמא ז"ל עוזרת גננת.

הילדות שלי: מיפו אני זוכר רק הבזקים ואת המעבר לערד. אזור אחר, תרבות שונה, מקום רחוק מאוד - ארבע שעות נסיעה לתל אביב באוטובוס. הייתה לי ילדות מדהימה בקיבוץ עירוני, מדבר מול העיניים, עיר בכנייה. לא הייתי מהמצטיינים בבית הספר, לא סיימתי י"ב כיתות ואין לי בגרות, אבל יש לי תואר ראשון במשפטים, אחרי שעשיתי מכינה באוניברסיטה.

בית"ר: הייתי פעיל מאוד בתנועות הנוער, עד שבגיל 13 החלטתי, מתוך מרד נעורים בעיר מאוד שמאלנית, להקים שם את סניף בית"ר. באתי ממשפחה רוויזיוניסטית. ליד הבית של סבתא בתל אביב היה בית מעצר בריטי והיא הייתה מבריחה לאסירים אוכל.

המעורבות הפוליטית שלי לא הייתה במיינסטרים. הייתי מעורב והצלחתי לסחוף אחריי עוד ועוד בני נוער לתנועה ובכיתה ח' יצאתי לקורס מדריכים עם עוד

עשרה חברים והשגנו מקלט מהעירייה שבו התקיימו הפעולות. אחת ההגשמות הכי גדולות שלי, היא שעד היום יש סניף של בית"ר בערד.

עברתי את כל קורסי ההדרכה והציעו לי לצאת לשנת י"ג. התגייסתי לגרעין נח"ל של בית"ר לקיבוץ משגב עם של התנועה הקיבוצית. התנועה שאבה אותי לאחוזי הדרכה. אחרי השחרור קיבלתי על עצמי להרחיב את הסניף בנתניה, אחרי שנתיים הפכתי מרכז יישוב לרכז אזורי ובגיל 35 מוניתי להיות מנכ"ל בית"ר העולמית.

תחיה: אשתי, אשת חיל, שמצליחה לנהל את הבית עם קריירה ובעל שעסוק בעם ישראל, היא בעלת תואר ראשון ושני לחינוך, ומחנכת דורות בישראל. נפגשנו בבית"ר ומאז אנחנו יחד. אם לא היה לי עורף כמוה בבית, של משהי שמבינה את גודל התפקיד והאתגרים, לא יכולתי לעשות את מה שאני עושה. יש לנו ארבעה ילדים ונכד ואנחנו גרים בנתניה.

בית"ר העולמית: ניהלתי את הפעילות הבינלאומית של התנועה ושם הכרתי את העולם היהודי, את האתגרים של הנוער והסטודנטים ואחר כך של ההורים שלהם. אחרי חמש שנים בתפקיד נבחרתי להיות חבר הנהלה של ההסתדרות הציונית העולמית וראש מחלקה לפעילות בישראל ולמאבק באנטישמיות.

צילום: ראובן קסטרו

בחירתו, כיו"ר הסוכנות עד למינויו של דורון אלמוג, במשך למעלה משנה. אף על פי שהייתי אופטימי וחשבתי שלא תפרוץ לחימה, נערכנו לה היטב. ב-24 בפברואר, פתחנו תוך שעות מוקד טלפוני באוקראינית וברוסית, עם פרסום דיגיטלי נרחב, שעובד עד היום. קיבלנו עשרות אלפי פניות והצלחנו להציל 30 אלף יהודים מתוך אזור הקרבות ולהעביר אותם למולדובה, לרומניה, לפולין ולהונגריה. סגרנו 4,000 מיטות בבתי מלון ובאכסניות, ואוטובוסים העבירו אותם את הגבול. הייתי שם בעצמי כמה פעמים. בגבול יש 300 מטרים בין הבוטקה האוקראינית לפולני וכשראיתי את הדבוקות של 400 אוקראיניות עם ילדים הולכות בשלג ובקור, זה החזיר אותי לסיפורים של הסבים שלי לפני 80 שנים. אז הייתה הסתדרות ציונית וסוכנות יהודית, אבל לא הייתה מדינת ישראל. תוך שבועות העלינו ארצה 15 אלף עולים. הוצאנו למעלה מ-100 מיליון שקל בחודשיים, שכיסינו כמה חודשים אחר כך בתרומות.

אנטישמיות:

בעשור הנוכחי יש עלייה תלולה במספר האירועים האנטישמיים ובעוצמה שלהם. התפקיד שלנו הוא להעלות את המודעות אליה ולתת כלים לראשי הקהילות להתמודדות איתה. כשראש קהילה אומר לשים את הכיפה בכיס כדי לא להתבלט, אני מסביר שמבחינה ביטחונית אתה חושש, אבל הרי אתה ממשיך להיות יהודי ואסור להסתתר. לפני שלושה שבועות נפגשתי עם סטודנטים יהודים בארה"ב שמחליפים את השמות שלהם ברשתות החברתיות מתוך פחד מפני טוקבקים כמו "יהודי מלוכלך", "יהודי מסריח", וזה ממשיך בציור גרפיטי על דלת הלוקר או החדר, כי יש שם מזוזה. יש לנו 250 מורים ישראלים מתוך מערכת החינוך שלנו, מתוך הבנה שאם נביא את היהדות והציונות לבתי הספר, זה יחזק את הקהילות.

אני יושב בקרן הביטחון של הסוכנות היהודית ש-50% ממנה שייכים להסתדרות הציונית, שעובדת בשיתוף פעולה עם כוחות הביטחון וממשלת ישראל. הוקם גוף שאמור לתת מענה לביטחון הפיזי של יהדות התפוצות, כמו דלתות ביטחון ומצלמות שאנחנו מממנים. ביום כיפור לפני חמש שנים נמנע אסון בכת כנסת בגרמניה, כשמפגע ניסה להיכנס ולירות על דלת הביטחון של בית הכנסת, שברו שהוא באותו הזמן 53 מתפללים, וכשלא הצליח הוא ירה בעוברי אורח.

הממשלה החדשה: אנחנו לא גוף הסברה, אלא מנהיגות שעובדת מול ראשי הקהילות. כשהתחילו השמועות על "חוק הנכר" והחקיקה נגד להט"בים אמרתי לכל מי ששאל, שאני לא חושב שיקרר דברים קיצוניים ואם יקרו, אפעל מול ראש הממשלה. אין לי ספק שהכל ייעשה תוך כדי שיח עם יהדות העולם.

צופה בני עתיד: העולם היהודי מאוד מעניין אותי ואבחר להיות במקום שבו אוכל להשפיע על עם ישראל. פוליטיקה? עוד לא עברתי את מחצית הקדנציה הראשונה שלי, כך שיש עוד זמן כדי לחשוב מה הלאה ואני לא פוסל לעשות עוד קדנציה. בינתיים יש לי הרבה מה לתרום ולעשות בהסתדרות הציונית. ■■■

גבוהה, כיוון שיותר מ-60% מיהודי העולם מתבוללים. העלייה לישראל היא אחד האתגרים הגדולים שלנו. אנחנו מסיימים שנה עם מספר העולים הגבוה ביותר מאז העלייה המבורכת ממדינות חבר העמים בשנות ה-90. הובלתי את עליית היהודים מאוקראינה וראינו שלא מעט מהעולים

מנהיגים מרחבי העולם, שרובם שילמו על השהות, ושועי עולם שרצו להיות חלק מהתהליך והמקום שבו הרצל התחיל את הכל. הבאנו 125 יזמים צעירים וחיברנו אותם לשם, לאותו המקום ואותה מרפסת מפורסמת. היה פחד בהנהלה מהביקורת ומי ככלל יבוא ב-29 באוגוסט, רגע לפני

ההסתדרות הציונית העולמית:

הוקמה על ידי בנימין זאב הרצל בקונגרס הציוני הראשון בבאזל, שבו נוסדה האסיפה הכללית שלו. הוא היה איש פרקטי ורצה שתהיה פלטפורמה להקמת מדינת ישראל ולהתמודדות עם האתגרים הציוניים. מאז ועד היום, המליאה שלה, גוף דמוקרטי הכולל 700 צירים מרחבי העולם, מכל המפלגות, הזרמים והארגונים, והוועד הפועל מתכנסת כל חמש שנים ומשמשת כממשלה של העם היהודי. הקונגרס הציוני מייצג את עם ישראל כבר 125 שנים, הוא בוחר הנהלה ויו"ר ויש לי הכבוד לעמוד בראשו.

תדמית מיושנת: אנחנו מודעים לה ומשקיעים רבות כדי להגיע לדור הצעיר דרך הרשתות החברתיות בישראל ובתפוצות. החלפתי בתפקיד אדם שמבוגר ממני ב-25 שנים ורוב ההנהלה צעירה ממני. עשינו שינויי חקיקה כדי שבמוסדות יישבו צעירים מתחת לגיל 35.

חגיגות: ציינו 125 שנים לקונגרס הציוני הראשון בבאזל וספגנו ביקורת על אופי האירוע וזהות המשתתפים. בדעבד, אני חש גאווה גדולה שהובלתי את החגיגות. אני, הבחור הצעיר שגדל ביפו ובערד, שמבין את משמעות הכסף ויודע לשים אותו בדברים החשובים. ידעתי שאחטוף, אבל הצלחנו להביא יותר מאלף

"בגבול יש 300 מטרים בין הבוטקה האוקראינית לפולני וכשראיתי את הדבוקות של 400 אוקראיניות עם ילדים הולכות בשלג ובקור, זה החזיר אותי לסיפורים של הסבים שלי לפני 80 שנים. אז הייתה הסתדרות ציונית וסוכנות יהודית, אבל לא הייתה מדינת ישראל"

שהילדים חוזרים לבית הספר, והייתה רשימת המתנה. **אתגרים:** אנחנו מתמודדים עם אתגרים לא פשוטים בעולם ופועלים, בין היתר, לשימור השפה העברית, בנושא ההתבוללות, כשעדיין לא הצלחנו להגיע למספר היהודים שהיו לפני מלחמת העולם השנייה, אף שהילודה בישראל

מגיעים לכאן ממצוקה ולא דווקא מבחירה. כבר ישבתי עם שר העלייה והקליטה החדש, אופיר סופר, והבהרתי לו כמה חשוב לחזק את הזהות היהודית של הקהילות בחו"ל כדי שיגיעו לכאן מבחירה. **המלחמה באוקראינה:** החלפתי את נשיאנו האהוב, בוז'י הרצוג, אחרי